

CNR-CME omagiază 100 de ani de la nașterea lui Călin MIHĂILEANU

Din adâncul faptelor esențiale

Elena Ratcu, consilier CNR-CME

La 5 martie 2023 se împlinesc 100 de ani de la nașterea unei mari personalități a energiei românești, **CĂLIN MIHĂILEANU**, cel care și-a dedicat întreaga activitate dezvoltării sectorului energetic din România și a influențat puternic lumea românească a ingineriei și a cercetării din acest domeniu.

Călin Mihăileanu, personalitate de excepție a electroenergeticii românești și diplomat înnăscut, a contribuit la prestigiul de care se bucură comunitatea energeticienilor din România. Profesionist de elită, a găsit întotdeauna modalitatea cea mai potrivită pentru a face din România o prezență activă și respectată în concertul energeticienilor din țara noastră și din lume.

S-a născut la 5 martie 1923 la Arad și ne-a părăsit în ziua de 14 noiembrie 2006, la București.

Viața i-a oferit și bune și mai puțin bune, dar întotdeauna încercările l-au întărit, l-au îndârjit și i-au dat puterea să meargă mai departe, dovedind că valoarea, corectitudinea și etica profesională pot fi cele mai bune „arme” pentru a depăși toate provocările. A fost acel lider de care comunitatea energetică avea atâta nevoie: ca atitudine și viziune, mod de a conduce și

de a-și trăi viața, de a se comporta și a comunica, de a forma la rândul său alte elite.

În întreaga sa carieră a participat și s-a implicat activ la multiple evenimente tehnice și științifice din România și din străinătate, în calitate de director în Ministerul Energiei ori la ICEMENERG, secretar general și vicepreședinte al CNR-CME, președinte și vicepreședinte al CNR-CIGRE, expert internațional ONU. Contribuția sa de excepție a fost întotdeauna apreciată la cel mai înalt nivel.

Personalitatea carismatică a lui **Călin Mihăileanu** și-a pus o puternică amprentă asupra entităților unde a activat și a avut diferite funcții, iar harul său, cunoștințele și experiența au fost benefice pentru lumea tehnică și științifică a vremii. A condus ani întregi unul dintre sectoarele importante ale electroenergeticii și întotdeauna a luat cu mult calm, maturitate și eficiență decizii grele în perioadele cele mai negre ale energiei românești din anii comunismului, când dezechilibrul între deciziile tehnice și cele politice era tot mai accentuat. Avea acel fel de diplomație, eleganță și subtilitate cu totul speciale și acel șarm înnăscut și comportament unic pentru care îl îndrăgeau toți colaboratorii și prietenii săi.

Cu o totală discreție și cu decența unui adevărat senior, așa cum s-a manifestat de altfel tot timpul vieții sale, **Călin Mihăileanu** ne-a părăsit în noaptea de 14 noiembrie 2006. Semne premonitorii se întrevădeau de ceva vreme, prin tot mai rarele sale prezențe în lumea energetică, prin vocea tot mai voalată și prin mișcărilor mai puțin sigure la volanul mașinii sale pe care a condus-o până în ultima sa zi pe acest pământ.

Poate rândurile de mai sus nu reușesc să redea cu fidelitate emoția pe care o retrăim mulți dintre noi, cei care l-am cunoscut și care am apreciat distinsa și complexa sa personalitate, atunci când ne amintim și vorbim despre **Călin Mihăileanu**, dar ne exprimăm speranța că poate vor avea totuși tăria să transcendă timpul și să rămână în memoria mai tinerilor săi confrați.

*

Absolvent al Școlii Politehnice din București, Facultatea de Electromecanică, promoția 1945, și-a început activitatea în același an la *Societatea Concordia*, Departamentul Electric din Câmpina apoi a continuat la *Societatea Generală de Gaz și Electricitate din București* până în anul 1953, cu o scurtă perioadă la Întreprinderea de Rețele Electrice *IRE Bacău*.

Între 1953-1960 a fost inginer, inginer șef și director la Ministerul Energiei Electrice, după care, până în 1964, a lucrat la IRME- Întreprinderea de Raționalizări și Modernizări Energetice - unde a fost pe rând cercetător, inginer șef și director. În 1964 a revenit în Ministerul Energiei ca director general și director

al Direcției Tehnice, pentru ca în 1967 să treacă din nou în cercetare la ICENERG (Institutul de Cercetări Electroenergetice și pentru Termoficare), devenit ulterior ICEMENERG (Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice), unde a avut funcțiile de cercetător științific, director general și secretar științific până la retragerea sa din activitate, în anul 1987. În cei peste 40 de ani de activitate **Călin Mihăileanu** a fost una din personalitățile proeminente ale sectorului energiei electrice din România, cu realizări și lucrări importante în domeniul tehnic și științific, atât în țară, cât și în străinătate.

A fost vicepreședinte al Comitetului Energiei Electrice al CEE ONU (1956-1958), secretar general și vicepreședinte al Comitetului Național Român al Consiliului Mondial al Energiei, CNR-CME (1971-1994), membru al Comisiei de Conservare a Energiei din cadrul Consiliului Mondial al Energiei (1974-1984), expert internațional ONU (1981), membru al Comitetului Internațional de Studii CS 37 din cadrul Consiliului Internațional al Marilor Rețele Electrice, CIGRE, din anul 1992, președinte și vicepreședinte al Comitetului Național Român al Consiliului Internațional al Marilor Rețele Electrice, CNR-CIGRE.

Călin Mihăileanu a desfășurat și o carieră didactică, fiind profesor asociat la Institutul Politehnic din București. A scris peste 350 de articole publicate în țară și în străinătate, numeroase comunicări științifice la congrese și conferințe naționale și internaționale, precum și trei cărți: „Energia în următoarele trei decenii” (1979), „Goluri de tensiune în sistemele electroenergetice – efecte asupra consumatorilor” (1979), „Constantin I Budeanu” (1987, împreună cu I.S. Antoniu). A fost coautor al volumului „Electrificarea în România 1950-1992” (1996), a tradus și a publicat în limba română, împreună cu colaboratorul său, Eugeniu Pavel, „Dicționarul de termeni folosiți în domeniul energiei,” realizat de către Consiliul Mondial al Energiei. Timp de 17 ani a fost redactor șef adjunct și timp de șapte ani redactor șef al revistei „Energetica”. A primit Premiul „Traian Vuia” acordat de către Academia Română în 1979 și Ordinul de Merit clasa I-a, acordat în 1974 de Consiliul de Stat București.

*

O mare parte din activitatea profesională a lui Călin Mihăileanu a fost legată de viața Comitetului Național Român al Consiliului Mondial al Energiei, pe care l-a condus și la a cărui dezvoltare și consolidare a contribuit timp de 23 de ani, în calitate de secretar general (1971-1990) și vicepreședinte (1990-1994). În anul 1994 s-a retras din rândul membrilor activi ai Asociației CNR-CME din propria sa voință și i-a fost conferită calitatea de Membru Onorific al Asociației.

CNR-CME a fost creat odată cu înființarea Consiliului Mondial al Energiei în 1924, când vizionarul lord Daniel Dunlop a reunit la Londra 1700 delegații din 40 de țări, printre care și **România**, pentru discutarea problemelor cu care se confrunta industria energetică globală. **Toate țările participante la această primă întâlnire au devenit membre fondatoare ale Consiliului** și li s-a permis să-și fondeze propriile Comitete Naționale. De atunci, Consiliul a trecut prin multiple schimbări, de la profunde transformări geopolitice și economice până la modificarea completă a modului în care oamenii înțeleg și folosesc energia, s-a adaptat permanent la o lume în schimbare și nu s-a îndepărtat niciodată de la conceptul inițial de organizație imparțială și obiectivă, care să acționeze pentru a promova o energie durabilă pentru toți. Forurile de conducere ale Consiliului sunt Adunarea Executivă, organizată anual și Congreșele, organizate la fiecare 3 ani, prin rotație în câte o țară membră. Primii 26 de ani (1924-1950) după întrunirea CME de la Londra au fost mai dificili pentru CNR-CME, pentru celelalte Comitete Membre ale CME și chiar pentru întreaga organizație, din cauza crizei economice și a ravagiilor provocate de cel de al II-lea Război Mondial, dar și din cauza instalării regimului comunist, după anul 1948, care a izolat țara noastră în spatele „Cortinei de Fier”. Cu toate acestea, chiar și în acei ani dificili, membrii de elită ai mediului academic din România au continuat să facă cercetări privind prezentul și viitorul energiei și să-și mențină participarea la organizațiile internaționale - *Conferința Mondială a Energiei (CME) și Consiliul Internațional al Marilor Sisteme Electroenergetice (CIGRE)* -, ambele organizații fiind fondate grație profesorului *Constantin Bușilă*. Activitățile Comitetului Național Român al CME se desfășurau în cadrul asociațiilor profesionale ingineresti de prestigiu, cum era, de exemplu, *Asociația Generală a Inginerilor din România (AGIR)*.

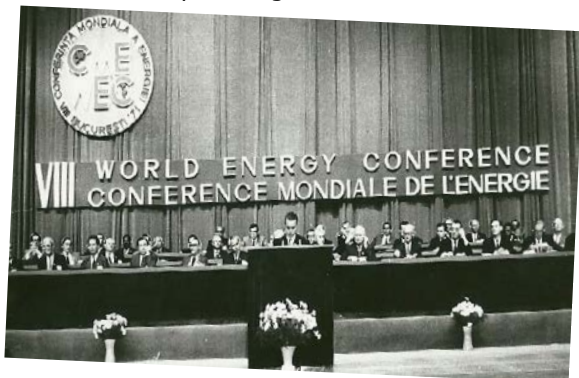
Nu există evidențe clare privind participarea specialiștilor români la primele Sesiuni plenare ale CME, însă cea de a **8-a Conferință Mondială a Energiei a fost organizată la București**.

A 8-a Conferință Mondială al Energiei, cu tema „Progrese în valorificarea energiei , în special prin utilizare complexă” a fost organizată în 1971 la București, între 28 iunie -2 iulie 1971.

Călin Mihăileanu, care în 1971 era directorul ICENERG (Institutul de Cercetări Electroenergetice și pentru Termoficare) a fost creierul și coordonatorul evenimentului, desfășurat sub auspiciile Ministerului Energiei Electrice și sub patronajul Guvernului României. Pe lângă rolul major pe care l-a avut în organizarea Congresului de la București, **Călin Mihăileanu** a fost și președintele Comisiei pentru

Programul Tehnic al evenimentului și vicepreședintele diviziei „Cereri de energie: aspecte noi în dezvoltarea tehnică și economică”.

În 1971, după Congresul CME de la București, **Călin Mihăileanu** este numit Secretarul General al

Comitetului Național Român al Consiliului Mondial al Energiei, funcție pe care a deținut-o până în anul 1990 când a fost numit vicepreședintele CNR-CME, continuându-și activitatea de coordonare a Comitetului până în anul 1994. Sub conducerea sa, Comitetul a cunoscut o dezvoltare de mare succes, **Călin Mihăileanu** fiind implicat activ în multiple activități ale Consiliului Mondial al Energiei, ca membru și președinte în mai multe Comisii și Grupuri de lucru ale CME.

Foto: Sesiunea de deschidere a Conferinței Mondiale de Energie, București, 1971

O succintă trecere în revistă a activității sale în cadrul CNR-CME evidențiază următoarele :

- **23-27 septembrie 1974, Detroit-SUA:** A 9-a Conferință Mondială a Energiei, „Provocările economice și de mediu ale viitoarelor cerințe energetice. **Călin Mihăileanu** prezintă raportul *Interrelationship Between Thermal and Nuclear Power Plants and Air Pollution in Romania*” (autori: Constantin Băbălău, Corneliu Burducea, Adrian Georgescu, Maria Maftei și **Călin Mihăileanu**) în cadrul diviziei a II-a și este vicepreședintele diviziei a III-a. Este de asemenea ales ca membru în nou înființata *Comisie de Conservare a Energiei*, în cadrul căreia a activat până în anul 1987.

- **17-20 iulie 1979, București-România:** Reuniunea *Comisiei pentru Conservarea energiei*, sub directa coordonare a lui **Călin Mihăileanu**, care este și membru al acestei Comisii. Cu această ocazie Călin Mihăileanu prezintă raportul „*Energy Conservation in Romania*”

- **8-12 septembrie 1980, München-Germania:** A 11-a Conferință Mondială a Energiei, „*Energia pentru lumea noastră: Energie, societate, mediu*”. **Călin Mihăileanu** are intervenții pertinente în cadrul sesiunilor tehnice, a celor din cadrul Grupurilor de lucru, și, mai ales, în cadrul Comisiei de Conservare din care face parte. De asemenea, moderează Masa Rotundă cu tema „*Cererea de energie, furnizarea, conservarea și creșterea energiei electrice: resurse invizibile*”, iar la Secția a II-a prezintă referatul „*Dinamica raportului între ritmul de dezvoltare economică și socială și consumul de energie în România*” (autori: **Călin Mihăileanu**, Aurel Iancu, Mihai Pop, Florin Alexe, Ștefan Răgălie).

În cadrul acestui Congres se înființează *Comitetul ad-hoc mixt CME/UNPEDE privind disponibilitatea centralelor termoelectrice*, iar în articolul său „*Preocupări privind disponibilitatea centralelor termoelectrice*”, publicat în revista „Energetica”, **Călin Mihăileanu** analizează detaliat activitatea acestui Comitet, din care făceau parte membri din Australia, Brazilia, Danemarca, Franța, Marea Britanie, RDG, RFG, Iordania, Italia, Japonia, Malaiezia, România, Spania, Suedia, SUA, Taiwan (China), URSS, precum și reprezentanți ai unor organisme internaționale: Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA) și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD). Președintele în exercițiu era Derek A. Davis (din partea UNPEDE). România a fost reprezentată în acest comitet prin profesorul Vasile I. Nitu, ca președinte din partea CME.

- **1982:** În cadrul CME se înființează *Grupul Internațional de Lucru pentru analiza, definitivarea practicilor utilizate de statisticile naționale și internaționale*, semnificația și definirea diferitelor unități de măsură energetice și a coeficienților de conversie între aceștia, pentru a face recomandările ce se impuneau în acest sens. **Călin Mihăileanu** este numit președintele acestui Grup de Lucru.

- **19-23 septembrie 1983, New Delhi-India:** Al 12-lea Congres Mondial al Energiei, „*Dezvoltări energetice și calitatea vieții*”. Cu această ocazie în cadrul CME se înființează „*Grupul de Lucru pentru Substituția Petrolului*”, al cărui membru a fost și **Călin Mihăileanu**. El pregătește participarea delegației române și a rapoartelor prezentate la Congres.

- **Mai 1984, București:** La inițiativa și sub directa coordonare a lui **Călin Mihăileanu**, cu sprijinul Ministerului Energiei Electrice și ICEMENERG, se organizează la București întâlnirea membrilor *Grupului de Lucru pentru substituția petrolului*, parte a Comisiei de Conservare a Energiei din CME. Evenimentul este deschis de către Trandafir Cocărlă - ministrul român al energiei și Eric Ruttley - secretarul general al CME, în prezența președinților și secretarilor generali din 27 de Comitete Naționale ale CME. Lucrările sunt moderate de **Călin Mihăileanu**.

Foto: Trandafir Cocârlă și Eric Rutley, într-o întâlnire a Grupului de Lucru pentru substituția petrolului, București, 1984

Comisiei de Conservare a Energiei din cadrul CME și Mihai G.M. Pop.

*

Din motive de restricții economice și financiare la nivel național, în anul 1986 a fost emis un Decret de Stat care interzicea asociațiilor profesionale din România plata cotizațiilor în valută la organismele internaționale la care erau afiliate. Ca atare, timp de trei ani, Comitetul Național Român al Consiliului Mondial al Energiei a fost în imposibilitatea achitării cotizațiilor anuale la CME London Office și a fost exclus din structurile acestuia.

La începutul anului 1990, un grup de inițiativă din partea sectorului energetic, format din profesorul Aureliu Leca, președintele RENEL, Călin Mihăileanu-membru în Comitetul Director RENEL, Radu Enache-director ICEMENERG și Elena Rădulescu-responsabilul secretariatului tehnic CNR-CME, a atras atenția Comitetului Director al RENEL propunerea de reafiliere a CNR la Consiliul Mondial al Energiei. Au fost obținute aprobările interne necesare pentru plata cotizațiilor restante pe ultimii trei ani (1986-1989) și a cotizației pentru anul 1990, conform cerințelor Secretarului General al CME de la Londra, România a fost reprimată ca membru al CME, iar **Călin Mihăileanu** a fost ales vicepreședintele CNR-CME.

În plenul Adunării Generale a Consiliului Mondial al Energiei de la Budapesta din toamna anului 1991, a fost anunțată oficial reprimirea României ca membru cu drepturi depline al Consiliului Mondial al Energiei. La eveniment au fost prezenți Aureliu Leca-președintele RENEL și președintele Comitetului Național Român al CME, împreună cu cei doi vicepreședinți ai CNR-CME, **Călin Mihăileanu** și profesorul Costin Moțoiu.

*

• **17-19 noiembrie 1991, Budapesta-Ungaria:** Adunarea Executivă a CME și simpozionul "De la planificarea centralizată la economia de piață – probleme și oportunități legate de energie". **Călin Mihăileanu** prezintă "Energia electrică" în cadrul sesiunii de comunicări cu tema "Scenarii de viitor pentru cererea și oferta de energie în regiunea URSS și Europa de Est – perspectivele Estului".

• **20-25 septembrie 1992, Madrid- Spania:** Al 15-lea Congres CME „Energia și viața”. În cazul diviziei a 3-a, România prezintă patru rapoarte, printre care și "Unele aspecte energetice ale eșecului socio-economic al economiilor centralizate planificate din Europa de Est. Cazul României", autori **Călin Mihăileanu**, Nicolae Liciu și Constantin Bunescu.

• **24-28 mai 1993, Paris-Franța:** Simpozionul „Eficiența energetică și tranziția economică în țările Europei Centrale și Orientale”, în cadrul proiectului „Eficiența energetică 2000”. La secția „Politici energetice naționale”, **Călin Mihăileanu** are o intervenție în care semnalează, din împuternicirea și în numele Consiliului Mondial al Energiei, rolul important pe care îl joacă organizațiile neguvernamentale, și, în special CME, în problematica simpozionului, precum și necesitatea legăturii și comunicării între diversele organizații internaționale, pentru o corelare eficientă și pentru evitarea suprapunerilor între acestea.

• **1993:** Elaborarea versiunii în limba română a *Dicționarului de Terminologie*, realizat de către Comitetul de Terminologie din cadrul CME, lucrare realizată de un colectiv format din cinci membri ai CNR-CME, sub coordonarea lui **Călin Mihăileanu**, și tipărită în anul 1995.

• **8-13 octombrie 1995, Tokyo-Japonia:** Al 16-lea Congres Mondial al Energiei „Energie pentru lumea noastră - Ce ne rezervă viitorul?”. La secțiunea a IV-a România participă cu referatul "Energia-componenta dezvoltării și restructurării economice în România", autori: Virgil Mușatescu, Gabriel Popescu, Nicolae Liciu, **Călin Mihăileanu**, Anton Vlădescu.

Conferințele Naționale ale Energiei și Forumul Regional al Energiei (FOREN)

Călin Mihăileanu a avut o prezență activă la toate Conferințele Naționale ale Energiei (CNE), cu participare internațională, organizate sub egida CNR-CME și RENEL în perioada 1992-1998 și la edițiile Forumului Regional al Energiei (FOREN), desfășurate sub egida CME în perioada 2000-2004. A contribuit cu lucrări la evenimentele importante ale Conferinței Naționale a Energiei și ale FOREN, precum și la sesiunile tehnice ale acestora, a avut importante luări de poziție pe problemele cele mai importante ale sectorului energiei din țara noastră și, prin prezența și contribuția sa valoroasă, a adus o incontestabilă valoare adăugată acestor conferințe.

La **Conferința Națională a Energiei – CNE'92**, *Tendențe și orientări actuale în energetica românească*, (15-18 iunie 1992, Neptun), **Călin Mihăileanu** face parte din Comitetul de Coordonare al Conferinței.

Foto: Jean Constantinescu, Călin Mihăileanu și Walter Patterson – CNE'92

La **Conferința Națională a Energiei – CNE'94** „Către o eficiență energetică sustenabilă în România” (13-16 iunie 1994, Neptun) și la **Conferința Națională a Energiei – CNE'96** „Creșterea eficienței energetice într-o economie în tranziție” (1-5 septembrie 1996, Neptun), **Călin Mihăileanu** este membru al Comitetului de Organizare și moderator la Secția I: „Politici și strategii energetice. Finanțarea și dezvoltarea rețehnologizării”.

Foto: Călin Mihăileanu și Gheorghe Bălan, împreună cu trei delegați străini -CNE'94

Conferința Națională a Energiei – CNE'98 „Energie pentru lumea de mâine-Reconcilierea eficienței și competitivității cu dezvoltarea durabilă” (14-18 iunie 1998, Neptun) a reunit peste 1300 de participanți din 24 de țări. S-au prezentat 149 de rapoarte în cadrul a patru divizii tehnice. A fost organizată o expoziție cu 60 de standuri naționale și internaționale, un număr de 46 de Mese Rotunde corporatiste și 38 de proiecții de filme tehnice. **Călin Mihăileanu** a fost o prezență activă la discuții și a prezidat mai multe dezbateri din cadrul Sesiunilor tehnice.

Foto : Aureliu Leca, Călin Mihăileanu, Gleb Drăgan - CNE'98

Începând cu anul **2000**, **Conferința Națională a Energiei** devine **Forumul Regional al Energiei (FOREN)** și este inclus în lista evenimentelor importante organizate de CME.

În perioada 10-14 septembrie 2000 are loc la Neptun **FOREN-2000** cu tema: *"Tehnologii pentru piețele liberalizate de energie"*. Călin Mihăileanu este membru al Comitetului de Organizare al evenimentului și are o serie de intervenții marcante în cadrul sesiunilor Forumului.

Foto: Călin Mihăileanu și un delegat francez, FOREN -2000

Călin Mihăileanu este cel care în 2004, cu ocazia aniversării a 80 de ani de existență a CNR-CME, are ideea redactării unei **Monografii cu istoricul CNR-CME**, monografie care a fost realizată 10 ani mai târziu, în anul 2014. Din păcate, **Călin Mihăileanu** nu a fost prezent la lansarea „*Monografiei CNR-CME 90 de ani de existență*”. deoarece ne părăsește în anul 2006.

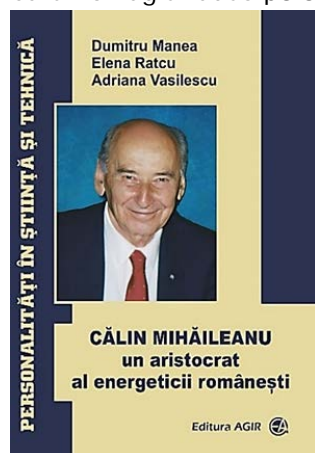
Pentru întreaga activitatea depusă în cadrul CNR-CME și pentru contribuția specială la promovarea energiei românești și a specialiștilor săi la nivel mondial, Călin Mihăileanu a fost desemnat Membru de Onoare al CNR-CME și a fost distins cu Diploma de Excelență și Medalia CNR-CME.

Foto : Iulian Iancu, președintele CNR-CME, înmânează lui Călin Mihăileanu diploma de excelență și medalia CNR-CME, în calitate de membru de onoare al Comitetului- februarie 2000

*

Ca un omagiu adus personalității sale, în anul 2021 la Editura AGIR a fost publicată Monografia „**Călin Mihăileanu – un aristocrat al energiei românești**”, autori Dumitru Manea, Elena Rățcu și Adriana Vasilescu.

„În rândul cărților scrise din istoria tehnicii românești, prezenta Monografie se impune ca o lucrare de referință, nu doar prin prezentarea inginerului, a cadrului didactic și a cercetătorului Călin Mihăileanu, ci și al epocii în care acesta a trăit, o frescă în care oameni și fapte au făcut ca energetica românească să devină an de an mai puternică și să cunoască sincera apreciere a comunității energetice mondiale. Cartea va rămâne nu doar prin contribuția lui Călin Mihăileanu, ca lider în dezvoltarea energiei, dar și al „furnicilor” adesea nevăzute, dar al căror efort a condus la tot ce avem astăzi în energetica românească. Asemenea unei corăbii, cu siguranță acest volum va călători pe marea timpului, ducând cu ea căutările energeticienilor români, speranțele și orgoliul lor tehnic de a nu fi mai prejos decât cei „din alte lumi”, contribuind prin înțelepciunea reușitelor la marile

realizări ale energiei românești”, a scris prof.dr. ing. Florin Tănăsescu în prefața Monografiei „Călin Mihăileanu – un aristocrat al energiei românești”..

Pentru întreaga sa activitate profesională, Călin Mihăileanu s-a impus drept unul dintre marii specialiști ai vremii în domeniul energetic.

Ne-am dori ca la Centenarul aniversării sale, personalitatea proeminentă a lui Călin Mihăileanu să poată avea puterea de a transcende timpul și de a rămâne cât mai mult în memoria mai tinerilor săi confrați.